

Příloha č. 1

Pracovní zmluva

Zamestnávateľ
a zamestnanec nar.....
obč. preukaz evid. č rodné číslo
trvalé bydlisko.....
uzatvárajú túto

pracovní zmluvu - hlavný pracovný pomer

1. Zamestnanec nastúpi do práce dňa:
ako (uvedie sa druh práce) : *profesionálny náhradný rodič — domácky zamestnanec v zmysle ustanovenia §267 ods. 2 Zákonníka práce* Miesto výkonu práce bude (obec alebo organizačná jednotka alebo inak určené miesto): *bydlisko profesionálneho rodiča, adresa*
2. Pracovný pomer je dohodnutý na dobu
- neurčitú
- určitú (uvedie sa konkrétna doba trvania pracovného pomeru)
3. So skúšobnou dobou (napr. 3 mesiace)
4. Mzdové dojednanie (príklad uvádzame pre úplné stredoškolské vzdelanie, 2 deti): TR7/ST 8 úväzok 0,735 v čiastke 5 384,- Sk 732 hod. týždenne/ na pracovnú činnosť vychovávateľ. Mzdové dojednanie príloha č. 2d nar. vlády SR č. 249/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Doložené platovým dekrétom.
5. Pred uzatvorením pracovnej zmluvy zamestnávateľ oboznámi zamestnanca s právami a povinnosťami, ktoré pre neho vyplývajú z pracovnej zmluvy, a s pracovnými a mzdovými podmienkami, za ktorých má prácu vykonávať. Pri nástupe do zamestnania musí byť zamestnanec riadne oboznámený s pracovným poriadkom a správnymi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré musí pri svojej práci dodržiavať. Odo dňa, keď vznikne pracovný pomer, je zamestnávateľ povinný prideľovať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy, platiť mu za vykonanú prácu mzdu, vytvárať podmienky pre plnenie jeho pracovných úloh a dodržiavať ostatné pracovné podmienky ustanovené právnymi predpismi alebo kolektívnou zmluvou.
6. Zamestnanec je povinný podľa pokynov zamestnávateľa vykonávať osobne práce podľa pracovnej zmluvy v určenom čase a dodržiavať pracovnú disciplínu. /Ďalšie dohodnuté podmienky: Odchýlky pre zamestnancov v PNR podľa § 267 ods. 2 ZP:
A) nevzťahujú sa ustanovenia o rozvrhnutí týždenného pracovného času
B) pri osobných prekážkach v práci im nepatrí od zamestnávateľa náhr. mzdy § 29 nar. vlády č.223/88Zb.
C) nepatrí im príplatok za prácu nadčas, sviatok, prípadne ďalšie zložky mzdy ustanovené mzdovým predpisom
D) zamestnávateľ zabezpečí starostlivosť o výchovu dieťaťa, ak si profesionálny rodič bude nárokovat náhradu mzdy pri dôležitých osobných prekážkach /PN, dovolenka apod./.
8. Dohodnutý obsah tejto pracovnej zmluvy možno zmeniť len vtedy, ak sa zamestnávateľ a zamestnanec dohodnú na jeho zmene. Zmena sa musí vykonať písomne. Vykonávať práce iného druhu alebo na inom mieste, ako boli dohodnuté v pracovnej zmluve, je zamestnanec povinný len výnimočne v prípadoch uvedených v Zákonníku práce.
9. Ostatné práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce z tejto pracovnej zmluvy sa riadia ustanoveniami Zákonníka práce a ďalšími predpismi, ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy.

V dňa.....

Podpis zamestnanca

Pečiatka zamestnávateľa a podpis
zamestnanca oprávneného konať v jeho
mene

Pracovná náplň

Názov a sídlo zariadenia

Meno a priezvisko:

Funkcia: *Profesionálny náhradný rodič - domáci zamestnanec*

Pracovisko:

S účinnosťou od:

Vychovávateľ v profesionálnej náhradnej rodine (ďalej len PNR) zabezpečuje všetky potreby dieťaťa, všestrannú a nepretržitú starostlivosť. Zodpovedá za úroveň a výsledky výchovno - vzdelávacej práce, sleduje prospech a správanie dieťaťa v škole. Je v stálom styku so ZŠ a MŠ.

Sleduje vývoj dieťaťa a svoje poznatky o jeho vývine pravidelne zaznamenáva v osobnom denníku. Vo výchovnej práci volí výchovné metódy, ktoré sú v súlade s Deklaráciou detských práv. Svojou výchovnou činnosťou rozvíja duševný a duchovný vývoj dieťaťa, prehlbuje manuálne zručnosti dieťaťa, rozvíja morálne a mravné cítenie.

Vedie a pripravuje dieťa pre reálny život. Stará sa o šatstvo, obuv a celkové zaopatrenie dieťaťa. Vychovávateľ vytvára podmienky pre zdravý vývin dieťaťa a umožňuje návštevy a kontroly určených pracovníkov detského domova za prítomnosti dieťaťa tak, aby bol zabezpečený dohľad nad úrovňou výkonu profesionálneho rodiča.

Umožňuje stretávanie sa dieťaťa s biologickými rodičmi v detskom domove alebo v domácnosti PNR, ak dôjde k dohode medzi rodičmi, domovom a PNR. PNR zastupuje zverené dieťa na základe splnomocnenia riaditeľa/riaditeľky DeD v styku so základnou školou (MŠ), zdravotnými zariadeniami, biologickým rodičom. Dieťa je v PNR zabezpečené finančne prostredníctvom DeD podľa veku.

Vecný výdavok na dieťa je tvorený z položiek: strava, réžia, oblečenie, spotrebný materiál, majetok dieťaťa. Strava dieťaťa je určená výškou stravnej jednotky v DeD, nevyúčtováva sa.

Réžia je určená 25% zo zvyšku vecného výdavku. Je to príspevok dieťaťa na teplo, vodu, elektrickú energiu. Réžia sa nevyúčtováva. Použitie zvyšnej časti finančných prostriedkov, ktoré sú určené na ostatné potreby dieťaťa, a to: oblečenie a obuv, v spotrebnom materiáli -školské, hygienické a športové pomôcky, vstupenky, dopravné, rekreácie sa musia dokladovať predloženými bločkami. Do majetku dieťaťa PNR zahrňuje predmety, ktoré majú dlhodobější charakter.

Finančné prostriedky vynaložené na oblečenie, spotrebný materiál a majetok dieťaťa PNR vyúčtováva vždy ku koncu štvrtého roka a dokladuje predloženými bločkami.

PNR vedie: - finančný denník
 šatný denník
 denník majetku
 dieťaťa osobný
 záznam dieťaťa

V.....dňa.....

Podpis profesionálneho náhradného rodiča
DeD

Štatutárny zástupca

Pracovná náplň

Názov a sídlo zariadenia

Meno a priezvisko:

Funkcia: *Profesionálny náhradný rodič-domáci zamestnanec*

Pracovisko:

S účinnosťou od:

Odborné rutinné práce pri vytváraní a upevňovaní hygienických, spoločenských a pracovných návykov zverencov ústavov sociálnej starostlivosti.

Zodpovedá:

- za rozvoj zručností a návykov, prehlbuje u dieťaťa základné pracovné a hygienické návyky spoločenského správania, samostatnosti a samoobsluhy, za čistotu a upravený zovňajšok
- za bezpečnosť a ochranu dieťaťa,
- za osobné vybavenie dieťaťa, za správnu životosprávu, upevňuje správne stravovacie návyky,
- za dodržiavanie režimu dieťaťa v súlade so zariadením,
- za správne hygienické návyky dieťaťa.

Zabezpečuje:

- všetky potreby dieťaťa a všestrannú nepretržitú starostlivosť,
- prípravu dieťaťa pre reálny život,
- stará sa o šatstvo, obuv a celkové zaopatrenie chovanca.

Vykonáva:

- údržbu šatstva, posteľnej bielizne,
- s pomocou dieťaťa vykonáva práce spojené s praním, sušením a žehlením bielizne.

Vedie:

- šatný denník.

Vdňa.

Podpis profesionálneho náhradného rodiča
zástupca DeD

Štatutárny

Dohoda o vykonávaní starostlivosti v profesionálnej náhradnej rodine

V zmysle ustanovenia § 26 zákona č. 195/98 Z.Z a § 10 vyhlášky č. 198/98 Z.z. Detský domov v v zastúpení
riaditeľa/ky detského domova

uzatvára dohodu s profesionálnym náhradným rodičom

Meno a priezvisko
Dátum narodenia
Rodné č
Bytom

o poskytovaní starostlivosti dieťaťu (deťom)

Meno a priezvisko
Dátum narodenia
Rodné č
Umiestnené do ústavnej starostlivosti rozhodnutím (prísl. orgánu, č.k., právoplatnosť
Formy a rozsah spolupráce detského domova s profesionálnym náhradným rodičom:

1. pravidelne sa zúčastňovať na pedagogických poradách jedenkrát štvrťročne,
2. dvakrát ročne zabezpečiť účasť zverených detí do zariadenia DeD podľa pokynov vedenia DeD,
3. riaditeľka a ňou poverený pracovník vykonávajú kontrolu v PNR podľa možnosti za prítomnosti zverených detí,
4. PNR vedie šatný denník dieťaťa, finančný denník, denník majetku dieťaťa a osobný záznam dieťaťa a predkladá 1 x štvrťročne vyúčtovanie.

Výška úhrady výdavkov na dieťa (mesačne) činí podľa veku dieťaťa:

vek	celková suma	z toho stravné	zvýšenie na diétu
O -6 rokov	2.500,-Sk	50,-Sk/deň = 1.500,-	300,-Sk/mes.
6 -10 rokov	3.000,-Sk	60,-Sk/deň = 1.800,-	360,-Sk/mes.
10 -15 rokov	3.500,- Sk	63,- Sk/deň = 1.900,-	380,- Sk/mes.
15-25 rokov	4.000,-Sk	66,-Sk/deň = 2.000,-	400,-Sk/mes.

Vyplácanie úhrady výdavkov na dieťa

vyplatiť v hotovosti, prípadne poštovou poukážkou na adresu

A) poukázať na účet: číslo
kód banky
špecifický symbol

Spôsob vyúčtovávania finančných prostriedkov potrebných na úhradu výdavkov na dieťa,
okrem sumy určenej na stravu a réžiu Zoznam súčastí prvotného vybavenia dieťaťa

podpis profesionálneho rodiča

podpis riaditeľa DeD

Příloha č. 2

Návrh studia „pěstoun-terapeut“

Na tomto místě se omezíme pouze na velmi stručný nástin. Bakalářské studium „pěstoun-terapeut“ by mělo vzniknout především při katedrách sociální práce či katedrách a fakultách podobně zaměřených (zdravotné-sociální, psychologie, speciální pedagogika). Sociální práce by však měla být orientací preferovanou. Studium by mělo být tříleté, orientované zejména na starší a již alespoň zčásti zkušené zájemce (doporučuje preferovat věk nad 25 let). Tomu by měl být přizpůsoben i charakter studia, které bude mít svou část teoretickou, kterou by mohl student zvládnout i v rámci individuálního studijního plánu nebo v rámci dálkového studia. Po obsahové stránce by mezi teoretickými předměty neměl chybět životní a rodinný cyklus, vývojová psychologie a psychopatologie, základy sociální pediatrie, sociální práce a sociálně-právní minimum.

Praxe by měla zahrnovat tříletý sociálně-psychologický výcvik v rozsahu nejméně 250-300 hodin plus následné stáže a supervize. Nezbytnou podmínkou dokončení studia by měla být minimálně 80% účast na výcviku a praxi (DD, KÚ, náhradní rodiny, dětská psychiatrie, azylové domy aj.). V náplni výcviku musí být obsažena komunikační cvičení, nácvik rodičovských dovedností, řešení konfliktu, krizová intervence, metody sebepoznání a relaxace a vymezení profesní role.

Závěrečná písemná práce by měla reflektovat do hloubky dílčí problémy NRP a sociální práce; vstup do praxe by měl být provázen supervizemi prvních případů.

Pěstoun-terapeut by však neměl být pouze kvalifikací pro oblast NRP. Měl by být univerzální sociální profesí, která by umožňovala uplatnění:

- v oblasti práce se starými lidmi,
- v práci s nemocnými a tělesné, smyslové či mentálně postiženými,
- v práci s uprchlíky,
- v práci s bezdomovci a narkomany,
- v práci s adolescenty,
- v práci s lidmi v krizových situacích - katastrofy, povodně apod.,
- a samozřejmě i v oblasti PP - jak krátkodobé, tak dlouhodobé.

Právě z těchto důvodů by měl studijní obor odpovídat i vzdělávacím standardům v sociální práci, jak je vymezuje kolektiv autorů ve stejnojmenné publikaci. Naprostou nezbytností by proto muselo být zvládnutí dovedností sociálního pracovníka/pracovnice:

- komunikovat a angažovat se
- posuzovat a plánovat
- podporovat a pomáhat k sebestačnosti
- zasahovat a poskytovat služby
- pracovat v týmu
- rozvíjet profesionální kompetence.

Měly by rovněž obsahovat standardní výukové celky pro bakalářské studium a veškeré další znalosti a dovednosti v této souvislosti vymezené.

Kromě kateder sociální práce, popř. při nich, by měly působit a pracovat týmy zkušených odborníků, kteří by měli vychovat první generaci trenérů a lektorů pro obor „pěstoun-terapeut“. (Pokud se někomu nelíbí název „pěstoun-terapeut“, nechť se vrátí k etymologii a významu zmíněných slov - pěstovat znamená ošetřovat, chovat, šlechtit; a terapeutikos byl původně ten, kdo byl „ošetřující“ a „úslužný“).

Dle : Bubleová, aj., 2002, s. 63

Příloha č. 3

Rozhovor č.1 (R1)

Jak dlouho pracujete v oblasti náhradní rodinné péče ?

Letos to bude pět let.

A vaše tady Vaše práce spočívá v čem ?

Moje práce spočívá v diagnostice, to znamená, že ti co žádají o NRP, o adopci nebo o pěstounskou péči, tak ze zákona musejí projít určitým diagnostickým procesem. Další část podstatná toho co se tu děje je zprostředkování NRP, které ze zákona zajišťujeme. To znamená, že sociální pracovníce, které tady mají na starosti děti, ve chvíli kdy jsou právně volné, nebo volné tak, aby mohly jít do pěstounské péče, tak nám je hlásí a žádají, abychom jim hledali vhodný náhradní rodiny. Takže to zprostředkování je velká část, na to navazuje diagnostika dětí, o kterou jsme někdy požádání, pokud třeba ten domov nemá vlastního psychologa a pak všechno co s tím souvisí. Už jsem tady měla ženu, která chtěla dát dítě k adopci, měla jsem tady biologickou matku, která kdysi k adopci dítě dala, takže všechno co na to navazuje, výchovné problémy s dětma, které už v rodině jsou, pak takový ty adaptační problémy, když děti do rodiny přijdou, vlastně všechno co souvisí s tím co se kolem té náhradní rodinné péče děje.

Tak teď k té problematice profesionální pěstounské péče. Když jsem četla nějakou diskusi třeba v časopisech, tak se některým odborníkům vůbec nelíbí ten termín profesionální pěstounská péče, jaký na tohle máte názor vy?

No kolem toho proběhly různé diskuse, třeba právě na konferencích Trialogu, který dělá každoročně myslím v září a je to terminologický....s tím, že když se řekne profesionální, tak to někdy zavání tím, že je to něco hodně racionální bez té emocionální podpory, která je v té náhradní rodině potřebná. Zároveň, když se řekne profesionální, tak tam lidem naskakují asociace třeba na finanční ocenění těchto lidí, takže spíš byl ten názor, že profesionální není nejlepší terminologicky zvolené slovo a dalo by se to nazvat jako krátkodobá nebo krizová nebo přechodná a mělo by to potom takový jiný tón.

Takže vy sama jste taky pro jiný název ?

Já si myslím to stejné...to stejné, že profesionální právě má tady v češtině tady tyto asociace. Hlavně pro veřejnost, která se tady v tom třeba úplně neorientuje, které můžou nějakým způsobem znehodnocovat to o co v té přechodné NRP jde.

Takže tedy my se zatím podržíme termínu profesionální pěstounské péče, pokud Vám to nebude vadit...

Dobře.

Chtěla bych se zeptat, jestli považujete za významné tady tuto formu pěstounské péče vůbec zavést do praxe a nějak realizovat?

Já si umím představit děti, které by takové péče využily ke svému prospěchu. Děti, které se ocitnou v krizové situaci třeba po selhání té rodiny, nebo při nějaké absenci té rodiny a je tam perspektiva, že by se třeba do půl roku nebo do roka našla jiná varianta. A myslím, že tohle částečně saturují krizová centra, kde ty děti můžou nějakou dobu být, ale tam nemají tu vztahovou osobu, o kterou v té náhradní rodinné péči především jde. Zatímco u takové přechodné nebo krátkodobé pěstounské péče by tam taková osoba byla. To znamená člověk, který je s váma ráno a je s váma večer a je s váma přes noc a plánuje prázdniny a plánuje co bude v září, do kterého kroužku půjdete a nemění se tam ten personál, což je nesmírně zátěžový. Takže si dovedu představit, že jsou lidi, kteří by tady tohoto mohli využít a prospělo by jim to určitě.

Myslíte, že se takováto forma péče v našich podmínkách dá vůbec nějak aplikovat, nebo dá provádět?

Myslím si, že to bude trochu křeč...aby to fungovalo dobře. Pak co vím o situaci v jiných státech, kde to nějakou...nějakým způsobem funguje, tak na to navazuje nesmírně propracovaná a rozsáhlá síť navazujících služeb a ta tady chybí a nemyslím si, že zákonem se vytvoří.

...Asi to nepůjde tak ze dne na den, že..?

Podle mě to není připravený...není to připravený, protože jde o to, že lidi, kteří by takovýhle prostor mohli těm dětem nabídnout musí, být na to zralí, správně motivovaní a správně připravení. A to se nedá udělat....za měsíc. A budou potřebovat podpůrné služby, které tady existují pouze omezeně a jsou v této oblasti a v této chvíli nedostatečné. Nejsou tady například vytvořené dostatečné prostory na to, aby se mohlo pracovat třeba s tou biologickou rodinou. Teď myslím prostory ve smyslu jako je personál, který by se tady v té oblasti orientoval, byl by schopen s tím pracovat a prostory i fyzické kde by se to odehrávalo. Taky si myslím, že není dostatečná sociální síť na to, aby ty rodiny měly skutečně to co potřebují, aby to zvládly, protože to bude náročná forma péče, hodně náročná.

Právě se chci zeptat na to, kde vidíte limity takovéto formy pěstounské péče? Její přednosti nebo naopak slabiny?

No, vzhledem k tomu, že nám tady tímto pracovištěm projde ročně X klientů a my se s nimi docela rozsáhle bavíme právě o motivaci a o jejich postojích, tak já mám trošku obavu, kolik rodin bude opravdu

po všech stránkách vybavených, a teď mě jako psycholožku zajímá psychologicky vybavených na to, aby ustálo tady tu formu náhradní rodinné péče, protože ta motivace, kterou tady někteří klienti považují za pěstounskou je spíše kriptoadoptivní. Oni nemají hranici a nebo ji mají postavenou tak, že končí ve vztahu rodiče a myslím si, že řada lidí s touhle de facto adoptivní motivací by ráda vstoupila do té přechodné pěstounské péče a tam nastává ten problém, že u té adoptivní motivace chybí taková ta důležitá složka toho: „nepotřebuju se saturovat jako rodič, protože se cítím saturovaná a naplněná v téhle roli, díky tomu že“ a tak dále. A počítám s tím, že poskytuju prostor pro to dítě, aby přežilo tu krizovou situaci pokud možno pracovat s biologickou rodinou. A takovýchto žadatelů tu máme velmi, velmi málo. A já si neumím představit, kdy by tahle síť měla fungovat, a měla by de facto správně fungovat po celé republice, protože tam jde o to, aby ty děti mohly v té krizové situaci měnit co nejméně prostředí, to znamená, aby třeba mohly zůstat v té původní škole, aby mohly vídat své původní kamarády, aby ty rodiče, nebo třeba prarodiče, nebo třeba tety zvládli návštěvy a nemuseli jezdit přes půl republiky. A já si neumím představit, že by se našlo tolik žadatelů, kteří by byli takto vybavení a tu síť by pokryli. A pokryli by ji s těmi navazujícími službami. To znamená někdo, kdo pracuje s tou biologickou rodinou, zároveň pracuje s těmito přechodnými pěstouny, zároveň s dítětem v té krizové situaci a se všemi institucemi a právními subjekty, které na to navazují.

Mělo by tam tedy existovat nějaké finanční ohodnocení??? A brát to jako profesi...???

To je další věc....V tomhle smyslu to profesionální má nějaké opodstatnění, ale to je právě to hrozně těžké, jako být profesionál a teď jaký ten emoční vztah tam právě vzniká....To dítě by tam mělo mít vztahovou osobu, to znamená, že by tam měl být dobrý vztah. A zároveň by to měl být vztah, který by měl být startovní pro něco dlouhodobého. To znamená, že tam může být to, že přechodná pěstounská péče bude přecházet v dlouhodobou, nebo nebude přecházet v dlouhodobou a za jakých okolností. Protože když přechodní pěstouni přejdou do dlouhodobé pěstounské péče tak to nemůžou dělat s dvaceti dětmi, protože oni brzy naplní svou kapacitu a kapacitu těch dětí, které už v rodině jsou, na ty se taky často zapomíná, pak přestanou být přechodnými pěstouny a je otázka jestli bude udržitelná ta síť. V případě, že ta přechodná péče nepřejde v tu dlouhodobou a ty děti se budou předávat do jiné náhradní rodiny, do ústavní péče nebo vracet do biologické rodiny, tak to je ten těžký moment, který ti přechodní pěstouni musí ustát.

Právě s tím může asi souviset otázka jejich celoživotního vzdělávání....??

Té motivace....a dalšího vzdělávání..

Supervize a té odborné podpory....??

Určitě, určitě...Protože víme, jak skončily pokusy, třeba tady v Brně, o Klokánek. Tam prostě dítě, který bylo svěřený do de facto takovéto přechodné krizové péče bezdětným lidem, u nich vlastně v té rodině zůstalo a Klokánek byl tím pádem zrušen. Protože tam ta motivace byla na to dítě a já se obávám, že spousta rodin s touto motivací bude mít představu, že tuto přechodnou péči zvládne a oni pak zjistí, že ji prostě nezvládnou.

Takže by to tedy bylo vhodné třeba pro manžele, kteří mají už odrostlejší děti, třeba....??

Kteří už jsou rodičovsky saturovaní, protože mají třeba vlastní děti, nebo mají děti v náhradní rodinné péči, se kterými už delší dobu žijí a ty rodičovské potřeby si už naplnili. A je to pro ně v pořádku, ale cítí ještě nějaký prostor, který můžou někomu nabídnout, ale už neočekávají to, že se budou jako rodiče realizovat a to, že je budou děti jako rodiče vnímat. A jsou schopní v určité fázi říct, udělali jsme maximum toho co jsme mohli, dali jsme vše co jsme měli v danou chvíli k dispozici a teď je pro nás v pořádku, že odcházíte někam, kde o vás bude dobře postaráno. A mi to přejeme vám a mi to přejeme té nové rodině. Ale to není jednoduché, to je velmi těžký moment. Ať už je to ve vztahu k biologické rodině, nebo je to ve vztahu k nové rodině. A pro lidi, kteří do toho vstupují s tou rodičovskou motivací to je...to se rozpadne na kousky, když mají tohle udělat. A to je těžké, to je těžké pro každého. A tam je velká část toho následného vzdělávání a té podpůrné sítě, která by kolem měla být, která je na tohle bude připravovat, bude je doprovázet celou tu dobu, bude třeba zprostředkovávat ten kontakt s tou novou pěstounskou rodinou, bude poskytovat prostor, nebo ho ošetřovat a pak jim pomůže při tom předání. Protože jestli opomeneme ten moment předání, proč bychom tomu měli říkat přechodná pěstounská péče. Pak je zbytečné proč tady zavádět nějaký nový institut, protože dlouhodobá pěstounská péče tady existuje a má dlouhou tradici...takže...Takže v tom vidím ty limity.

Jaký si myslíte, že by třeba mohlo mít zavedení tady té profesionální pěstounské péče důsledky? Např. Myslíte si, že by se nějak do větší míry snížil počet dětí třeba v dětských domovech?

Ne, to rozhodně ne. Myslím, že ne, protože přechodná pěstounská péče není vhodná pro všechny děti. Nemyslela bych si, že její zavedení by mělo nějaký opravdu významný dopad na to kolik dětí je ústavech. Tam si myslím, že hraje roli jiný efekt. Alespoň z té zkušenosti, kterou já tady zatím mám.

I když jsme se o tom už trochu bavily, myslíte si, že by byl zájem ze strany těch pěstounů?

Zájem by byl. A pro mě pořád zůstává ta otázka, čím by byl u koho motivovaný? Protože máme pěstouny, kteří opravdu tu motivaci mají a oni to ustojí, ale já za těch pět let jsem potkala troje. A není problém naplnit jejich kapacitu, protože to jsou lidé, kteří jsou vstřícní pro mnoho obtížně umísťitelných dětí. Oni nikdy nečekají dlouho, oni vždycky velmi rychle vždycky vstupují do hry a o ty děti se starají. A oni jsou

velmi vyčizení. A skutečně za těch pět let já bych je na jedné ruce spočítala, kde bych řekla „ano ta motivace je tam taková, že když tam to dítě půjde do přechodné péče, tak to poběží. Bude to plynout, bude to fungovat a bude to dobré řešení pro dítě, protože tady jde o to, že spousta lidí má motivaci dobré řešení pro mě, což je prima, když se to potká s potřebami dítěte, ale u těchto pěstounů by ta vlastní motivace měla být víc v pozadí a mělo by to být mnohem víc zaměřené na to dítě než třeba u té adopce. A to je náročné.

Tedy se chci zeptat, jak jste již začala, na tu spolupráci s původní rodinou? Jestli si myslíte, že to opravdu bude mít ten pozitivní dopad?

V některých případech ano. V některých případech, protože si myslím, že generalizace v této oblasti jsou vždycky nesmyslné. A představa, že každá biologická rodina je saturovatelná do podoby kdy to zvládne, to si může myslet leda někdo, kdo v této oblasti vůbec nepohybuje a rozhoduje o něčem od zeleného stolu. To prostě nejde. Protože jsou rodiny, kde se dějí už třeba ve druhé třetí generaci takové věci, že představa, že za rok můžete tu rodinu připravit na to, aby se o to dítě alespoň dostatečně postarala, což alespoň dostatečně už je dost dobré, to je nereálné. V některých rodinách to půjde, v některých. Já si nedovedu představit to číslo, ale já bych tomu nedávala ani padesát procent, to určitě ne...možná ani třicet. Řekněme, že by stálo za to, kdyby to bylo dvacet pět procent, pak je dost dobré to udělat, ale zase...nevím jestli máme na to kapacitu. Za současné situace, kdy sociální pracovníci po rozpadu okresů mají na starosti to, co mají na starosti a mají kapacitu, jakou mají, znalosti jaký mají, mají sami možnost přípravy na to co dělají, takovou jakou mají...

To je velká mezera, že...?

Určitě,,

Jak moc je nezbytná odborná podpora v této oblasti ?

To je naprostá nezbytnost...Já mám právě obavy, že ten zákon tady toto ustanoví a pak se bude na rychlo, horkou jehlou spíchat něco, co se bude tvářit něco jako podpůrná síť, ale zjistí se, že to nenavazuje, že to vlákno někde končí a nejde dál, nedrží se něčeho pevného na dvaceti stranách a že to různě praská, že se to trhá ta síť a ten kdo se v tom pak trápí jsou pak ti přechodní pěstouni a ty děti.

Aby to začalo fungovat tak to asi musí být nějak zkoordinované..?

A není to provázané. Opakovaně narážíme na to že jsou připravené zákony, které když se dají do souvislosti se vším, tak nefungují....Zjistíme, že když se budeme bavit o tajných porodech, že neexistuje provázanost mezi tím, co se utajuje a matrikou a rodnými listy a ustanovením poručníka a není to nějak provázaný a není zohledněný co všechno následuje.

Takhle to vlastně bylo i třeba na Slovensku, když se tam uzákonil tady tento institut tedy této profesionální náhradní výchovy v rodině, tak to trvalo několik let než začaly nějaké pokusy.

Tam to funguje tak, že vlastně ti profesionální pěstouni jsou zaměstnanci dětského domova ...jak vy se díváte tady na takovou formu, která funguje na Slovensku ?

To je pro mě velká otázka či by to měli být zaměstnanci. Nemám to tedy pro sebe nějak jednoznačně vyřešený, či by to měli být zaměstnanci.

Třeba na tom Slovensku jsou to zaměstnanci domova, na západě je to někde tak, že jsou agentury, které toto všechno zajišťují a jde to přes ně...u nás zatím podle té nové novely by to mělo jít asi přes vás, ne?

Nevím, jak je to tam ošetřeno. Jestli by to vůbec měly být něčí zaměstnanci, protože v téhle fázi vlastně zaměstnanci krajského úřadu jsou pěstounské zařízení, kterým tady regulerně vyplácíme výplaty a tak dále, takže v téhle chvíli jsou zaměstnanci krajského úřadu ti pečující pěstouni v pěstounských zařízeních.

Tam to není, že by byli zaměstnanci, oni by se měly zapsat vlastně do registru a potom brát plat....???

Já myslím, že se o zaměstnaneckém poměru v tom zákoně nyní neuvažuje.

Tam je jenom vyloženo ta možnost na tu přechodnou dobu pěstounské péče.

To je otázka, jestli by to měli být něčí zaměstnanci a pokud ano, tak či. Protože tady vlastně je velká roztříštěnost mezi třemi ministerstvy v té otázce náhradní rodinné péče. To znamená či by tedy měly být zaměstnanci když tohle je ministerstvo školství, ministerstvo zdravotnictví a ministerstvo sociálních věcí a práce. Ministerstvo pro rodinu, nebo s nějakým takovým názvem neexistuje, který by jednoznačně a jednotně tady takové věci metodicky řešilo. Pak by se asi dalo uvažovat o tom, že to budou zaměstnanci. Za této situace to nevím. A potom, jaké kompetence by měl zaměstnavatel, o čem všem by rozhodoval? O tom, které děti do které rodiny, nebo na jak dlouho. Tam je spousta věcí.

Nebo by prováděl výběr těch pěstounů..

Ano

Když se vrátíme k těm dětem, říkala jste, že ne všechny děti by bylo vhodné do tady takové formy, jak byste to viděla, které by třeba nebyly nebo byly vhodné?

Třeba děti psychiatricky nemocné, které když přijdou do té přechodné pěstounské rodiny, tak ji můžou předčít svými nároky a způsobit rozkol mezi dětmi, které už tam jsou a které dobře fungují. Což může být třeba dítě psychiatricky nemocné, nebo dítě výchovně extrémně náročné, nebo dítě, u kterého je nejdřív potřeba řešit nějakou diagnostiku., protože to může být třeba dítě se suicidálními tendencemi a teď jestli ti pěstouni budou dostatečně připraveni, podporováni a proškoleni a vzděláni a sebezkušení na to, aby tohle ustáli a pokud ne tak prostě existují zařízení, kde se to dá po nějakou dobu řešit, zjistí a navrhnout nějaká

opatření, nebo to může být tak velká sourozenecká skupina, že se prostě ta rodina nenajde. Ve světě, kde tahle přechodná pěstounská péče existuje, tak se dozvíte, že sociální pracovnice s dítětem v krizi tři dny objíždí přechodné pěstouny a hledá takové, kteří by zrovna tohle dítě přijali a v jedné rodině se dozví, že protože to je pubertální kluk a u nich vyrůstají pubertální holky, tak oni ho nepřijmou a tam to je tak, že si ti přechodní pěstouni můžou říct ano nebo ne. A pak tedy kdyby byli něčí zaměstnanci, tak kdo o tom bude rozhodovat jestli zrovna tohle dítě ano nebo ne? A můžete vy do toho mluvit? Můžete odmítnout a za jakých okolností?

Je tam jistě ještě spousta věcí?...

Tam vstupuje spousta věcí do hry. Nebo třeba etnicky tam může nastat problém. Četla jsem takovýto příběh z Ameriky, kde pro černošský dítě hledali rodinu a ta sociální pracovnice cestovala dnem a nocí několik dní a nemohla najít rodinu, která by přijala černošský dítě, protože to bylo v oblasti, kde tohle etnikum je vysoce problémové a rasismus tam bují.

Tak u nás je taky jistě hodně dětí v dětských domovech a ne všichni pěstouni by takové dítě chtěli...

A já si hlavně představuji, co prožívá dítě, když s ním pět dní objíždíte rodiny a každá řekne ne. Jako co to je pro to dítě za zprávu o tom, že jej jako nikdo nechce. To je těžká situace pro to dítě.

Co se týká přípravy, která funguje teď u těch pěstounů nebo osvojitelů, myslíte si, že u těch profesionálních pěstounů, což taky souvisí s tím vzděláváním, že by měla být podobná?

Mnohem bohatší a propracovanější. Protože, kdyby to mělo opravdu fungovat na většinu dětí **v krizové situaci**, tak ti pěstouni by museli být připravováni na to, že dostanou dítě v opravdu v těžké krizi se suicidiálními tendencemi, což v současnosti většinou řeší krizová centra nebo domov a museli by to umět řešit třeba nějakou podporou ti přechodní pěstouni, ale hlavně oni. Takže ta příprava by musela být mnohem propracovanější, bohatší a dlouhodobější. Ve smyslu „jste připraveni a jdete do toho“, ale ve smyslu „jste připraveni a my jednou za měsíc přijdeme a uděláme něco jako supervizi a budeme se bavit o tom, co potřebujete vy a co potřebují děti a jak se o to může kdo z nás postarat a jsme na telefonu, když se nám tam začne hroutit dítě nebo vy“

Když se vrátíme ještě k té novele, nevím jestli je to už uzákoněné nebo ne, když by tam byla jenom ta formulka pěstounská péče na přechodnou dobu jak by to fungovalo?

Není to domyšlené...není to domyšlené, tam není žádný jasný časový termín, ani není jasně řečeno, kdo s kým se dohodne na tom, že tato přechodná péče bude trvat tři týdny, tři měsíce, půl roku...a jestliže uplynou tři měsíce, tak co se děje dál? Znamená to, že po třech měsících se sejdeme, domluvíme se, jak to proběhlo a jak to bude probíhat dál? Nebo to znamená, že po třech měsících, jestliže se nenajde nějaké dlouhodobé řešení v rodině, tak jde dítě automaticky do ústavu? Nebo co následuje po nějaké době a kdo se na tom s kým domlouvá.

Takže je to zatím jenom jako slovo v paragrafu...ale bez praktického uplatnění.

A teď bude ta doba pro všechny rodiny stejná nebo se bude odvíjet od...od čeho. Od toho, že třeba v biologické rodině je v současné době nějaký těžký onemocnění a doktoři řekli, že třeba do půl roku by to mělo být tak, aby rodiče byli schopní, nebo to bude u všech na tři týdny a do půl roku se to řešení musí najít a jestliže se nenajde tak následuje...a teď co teda následuje? To tam není vymyšlené. To není rozpracované. A kdo tedy o čem bude rozhodovat...jestli ti pěstouni sami řeknou, na jak dlouho to dítě přijmou, nebo o tom bude rozhodovat někdo, kdo bude jejich zaměstnavatel, jejich metodické vedení, jejich nadřízený orgán, nebo kdo?

Takže, kdybysme to nějak shrnuli, tak tady ta forma pěstounská péče

By pro některé děti byla úžasným řešením, kdyby byla dostatečně ošetřená, rozpracovaná a zajišťovaná.

Děkuji za rozhovor.

Rozhovor č.2 (R2)

Jak dlouho pracujete v oblasti náhradní rodinné péče?

Dvacet pět let.

V čem tady spočívá Vaše práce?

Tak v čem spočívá práce tady, takže já jsem sociolog a sociální pracovník a v podstatě založila jsem tady poradenské centrum, které se zabývá komplexními službami v náhradní rodinné péči a v postatě ta stěžejní práce spočívá v realizaci příprav budoucích pěstounů a osvojitelů. Snažíme se o to v podstatě vytvořit nějaký komplexní systém služeb a tady tímto, řekla bych, v podstatě vyplnit taková ta bílá místa.

Jaký máte názor na termín profesionální pěstounská péče? Někteří odborníci se kloní k jiným termínům, např. krátkodobá, speciální, terapeutická, nebo podpůrná pěstounská péče.

Co se týče termínu profesionální pěstounská péče, já proti němu nic nemám, ale vnímám tedy tu diskusi nad tím termínem a z toho důvodu, když jsem nad tím tak nějak přemýšlela, tak se mi líbí to, co vy tady máte, jak tady máte vyjmenovány ty různé názvy. Já pro tu krátkodobost a dlouhodobost moc nejsem, protože to je až sekundární rozdělovací kritérium a ona to může být taky dlouhodobá není to pouze krátkodobá. Myslím si, že v tady v té krátkodobosti a dlouhodobosti se lidé nejvíc různí, protože někdo to má opravdu zaměřeno především, nebo vnímá to, jako rozlišovací kritérium. Speciální bych nedávala, protože ta speciální to je vždycky jako v čem je speciální. To, co se mi líbí tak je terapeutická, protože ta skupina dětí, která potřebuje tenhle ten typ náhradní rodinné péče, nebo já bych řekla náhradní péče, tak ta skutečně má takové potřeby, které odpovídají tomu názvu terapeutická. A podpůrnou, jako ta by mi taky nevadila, tam to vnímám zase z pohledu toho, že to může být také podpůrná rodinná péče zase pro jinou skupinu dětí, především tam, kde je potřeba sanovat původní rodinu a je to zase nějaká krátkodobá i dlouhodobá, spíše dlouhodobá podpůrná rodinná péče. Takže terapeutická i podpůrná ano, speciální..trošku s tím mám problém, chápu tedy to, že kdybychom to nazvali speciální vejde se nám tam i ta krátkodobá i ta terapeutická i ta podpůrná. Nejvíce se mi líbí terapeutická.

Považujete za významné tuto profesionální pěstounskou péči institucionalizovat? Proč k tomu prozatím nedošlo?

Ano. Proč k tomu prozatím nedošlo...no já si myslím, že to považuji za velmi významné, protože jednak už hodně pamatuju, no já jsem vlastně sedm let pracovala v SOS dětských vesničkách a já se domnívám, že SOS dětské vesničky jsou právě jedním z typů profesionální pěstounské péče a v podstatě si myslím, že to proč k tomu zatím nedošlo je to, že je tady velký a masivní odpor proti tady tomuto typu náhradní rodinné péče, který pramení v podstatě bych řekla i z historických souvislostí, která náhradní rodinná péče u nás má a taky z toho, že jsme v podstatě léta byli zabeďněni bez toho, abychom vnímali ty věci, které se děli také někde jinde a kde tyhle typy náhradní rodinné péče jsou naprosto běžné.

Ten odpor myslíte jako ze strany politiků nebo koho?

Já myslím, že politiků, těch se to v podstatě vůbec nedotýká, ti jenom potom na to sbírají politické body, ty bych do toho vůbec netahala, ale já bych řekla, že to je i odborná veřejnost, protože si myslím, že pokud jste mluvila s mnoha lidmi, tak víte, že ty názory na to nejsou jednotné a když bych řekla, že i vesničky prožívaly velkou vnitřní změnu právě v tom smyslu, kde vlastně je to místo vesniček, pro jaké děti mají sloužit a jaký je to typ té náhradní rodinné péče a jestli je potřebná, nebo ne, o tom já bych vůbec nediskutovala. Protože je znám a vidím jenom ty děti, které jsou odsouzené k tomu, aby celý svůj život, nebo velkou část svého života strávily v dětském domově a jejich život je tím, řekla bych ne vždy, ovlivněn. Takže, jestliže chceme měnit postavení těch dětí a měnit podmínky, ve kterých vyrůstají, tak se bez tohoto kroku vůbec neobejdeme.

Kde vidíte rizika profesionální pěstounské péče, její přednosti a slabiny?

No, jako přednosti se domnívám, že jsou zřejmé. Nabídnout jiný druh výchovy a jiný druh prostředí, ve kterém by ty děti vyrůstaly, řekla bych velké skupině dětí se specifickými potřebami. Možná, že by mě napadala, já totiž používám to slovo specifické potřeby, že i ta speciální by mohla být jako specifická. Já jsem tak trošku proti těm speciálním zaměřením možná nám to tak trošku evokuje jako speciální škola, ale je to v podstatě pěstounská péče pro děti se specifickými potřebami. Nebo náhradní výchovná péče pro děti se specifickými potřebami. Jinak já si myslím, že je úplně jedno, jak se to jmenuje, hlavně, aby to bylo, ale to je jenom můj soukromý názor. Takže přednost je zcela určitě v tom, že ani děti v dětských domovech nemají v podstatě žádnou, řekla bych terapeutickou péči, je to děsný, ale je to tak. Jo prostě paní ředitelka řekne, že toto není dítě pro dětský domov a dítě je přeloženo do psychiatrické léčebny...to je děs. Takže těch předností by bylo určitě spousta a myslím, že se dají shrnout především v tom, aby děti, které mají nějaké specifické potřeby mohly jít do náhradní rodinné péče. A to, co jim v tom dneska brání je to, že tato forma péče neexistuje a pěstounská péče, ta klasická, jak ji vnímáme, těm potřebám neodpovídá. V čem jsou rizika...? Já si myslím, že nejsou o nic větší a o nic menší, než v jakékoli jiné náhradní rodinné péči a nebo v nějaké náhradní výchově. Nevidím je jiná a spíš bych řekla, že jsou to výzvy a já je vidím v tom, že to je něco, co můžeme vytvořit skoro nově, na druhé straně máme nějaké zkušenosti ze zahraničí a za třetí si myslím, že to může být takový nějaký spouštěč pro vytvoření sítě služeb pro náhradní rodinnou péči. Takže ty přednosti vidím v tomhle. Rizika, taková ta zmiňovaná, jako je navázání citové vazby a podobné věci, to si myslím, že jsou laické názory. Protože to známe a víme, že to, že někoho máme rádi vůbec neznamená, že ho musíme mít rádi jenom jako maminka a tatínek. Víme, že spousta dětí dneska vyrůstá s dvouma maminkama, dvouma tatínkami a že mají různé rodinné vztahy a že pokud se s tím velmi dobře a velmi citlivě zachází a ty lidi jsou na to připraveni, tak to to dítě nepoškozuje. Nebo respektive samozřejmě, že to má na dítě nějaký vliv, ale to poškození je daleko menší, než když prostě sedí v ústavu a čučí do čtyř stěn.

Jaké důsledky by mohlo mít její zavedení do systému?

Tak to jsem říkala. Především, že se dětem nabídne alternativa, respektive, že děti budou mít možnost, protože ony o tom nebudou rozhodovat. A myslím si, že to taky bude mít za důsledek vytvoření systému, nebo lepšího systému spousty služeb, protože to víme všichni, že to chybí. Já pořád, jak to vnímám za těch

patnáct let, tak to pořád vidím tak, jako že někam šáhnete a je tam prázdné místo a pořád mám před sebou ty děti, o kterých vím, že je vlastně nelze nikam umístit. Takže si myslím, že by se tohle mohlo změnit.

Myslíte si, že bude zájem ze strany pěstounů?

Já bych řekla že to je otázka toho,... Já bych tu otázku položila úplně jinak... Když teď nějakým pěstounů řeknu, že by měli být takovými pěstouny, tak já nevím, co mi na to odpoví, protože zase, když bych se vrátila k té zkušenosti z těch vesniček, tak tam došlo k tomu, že řada matek byla připravována pro rodinný typ náhradní rodinné péče, když potom se ukázalo, že jsou potřeby dětí, které by do vesničky mohly přijít a měnit ty pravidla v půli zápasu se ukázalo, že není tak úplně jednoduchý. To je jedna věc a druhá věc je, že se prostě vybírali ty ženy právě pro rodinný typ náhradní rodinné péče, takže já bych si kladla otázku: „Jak zajistit ty lidi, kteří budou poskytovat profesionální pěstounskou péči, nebo terapeutickou?“ A to si myslím, že to je otázka nějaké diskuse, vypracování nějakého postupu, ale nemyslím, že by to měl být problém. Respektive kdyby to pro nás měl být problém, tak to radši jsme se měli věnovat něčemu jinému a asi nejsme na správném místě.

Jak se díváte na udržování spolupráce a kontaktů s původní rodinnou, myslíte si, že to bude mít pozitivní dopad?

Samozřejmě, to je podstata této věci. To co je, řekla bych, velmi silným tématem pro každou pěstounskou péči je, jak pracovat s původní rodinnou a jak v této péči používat pojmu pěstouni a rodiče. Hledáme vás mámo táto... to je něco, co podle mého názoru není úplně v pořádku, co je zavádějící, protože ty děti nehledají mámu a táta, oni je mají. Ale ta máma, táta prostě neplní to co by plnit měli. Ale vnímám zase to, že může být určitý typ, zase specifický, té pěstounské péče, ale tam se zase ptám, proč je to pěstounská péče, která skutečně může být o tom, že se ti lidé na trvalo postaví na místo rodiče. Ale to je úplně jedno, protože i práce s osvojiteli, kde se neřeší právní stránka této věci, tak je zřejmé, že tohle to je pro ně problém, i když ty rodiče je nikdy neviděli, když ani to dítě je nevidělo, nezná je, tak prostě otázku původní rodiny musí řešit každý a je úplně jedno v čem vyrůstáme, ale musíme ji mít prostě zpracovanou. A jestliže ji máme zpracovanou negativně, tak nás to pak negativně ovlivňuje. A tohle to je téma... třeba když jsme dělali vzdělávání pěstounů, tak si o to sami pěstouni sami řekli. To je to, co je zajímavé, kde stojí ta rodina a co s tím... co dělat když... ne, když se ta rodina ozve, ale co dělat, když se to dítě samo zeptá a když je třeba o tom s tím dítětem mluvit. Takže samozřejmě, že to bude mít pozitivní dopad, já si dokonce myslím, že jeden z největších dopadů. A dokonce si myslím, že smyslem profesionální pěstounské péče je to, aby se to dítě vrátilo domů. Aby se to dítě k těm rodičům vrátilo, aby ta rodina mohla zase fungovat. Takže tam je potřeba pracovat s původní rodinou. A já můžu uvést mnoho případů, kde to funguje. Sedávám s matkou a pěstounkou a tady se bavíme o tom, kdy přijedou na návštěvu ti tam a ti tam a není to vůbec o tom, že by se tady měli dohadovat. Samozřejmě, že se nejdříve dohadovali, ale pak pochopili, že to je o něčem jiném.

Považujete za nezbytnou odbornou podporu pěstounských rodin - jejich další vzdělávání, supervizi, spolupráci s odborníky?

Definitivně, určitě, bez toho to nejde. Všecko, co jste řekla považuji za nezbytné. To znamená odbornou přípravu, nebo respektive kvalifikovaný výběr, odbornou přípravu, jako v podstatě čtyřicetihodinovou odbornou službu, další vzdělávání, supervizi a ještě terapeutickou péči pro ty děti. Tady byste si... nevím jestli jste byla ve vesničce... tak si tam zajděte, protože si myslím, že oni se nehlásí tady k tomu, právě proto, že to je pořád takové citlivé téma. Ale mají tam vypracovaný ten systém toho, jak s těmi pěstouny pracovat, jaký je zácvik, co potřebují... Protože jsem sedm let ty matky vybírala a připravovala, právě z toho asi plyne moje jistota z toho, že se najdou. A musím říct, že jsem mnohdy vnímala, že situace té samotné ženy, která žije sama je nohem komplikovanější, ale jestliže budeme hledat páry, tak samozřejmě tam vždycky bude velký problém v tom, abychom dobře... protože samozřejmě záleží na obou těch jedincích, tak to bude o to komplikovanější, ale na druhé straně to bude zase zdroj pro nějakou a pro to, aby mohla ta rodina fungovat.

Pro jakou skupinu dětí je vhodná tato profesionální pěstounská péče? Je vhodná pro všechny opuštěné děti?

Samozřejmě jsou to děti, které nejsou sociálně osiřelé... protože za sociálně osiřelé považuji teda ty děti, kterých se ty rodiče vzdali a nebo jsou zbaveni rodičovské odpovědnosti nebo dali souhlas s adopcí. Toto jsou děti, u kterých selhala ta původní rodina a kde je šance pro to, aby se do té původní rodiny mohly vrátit. To znamená především tam, kde rodina potřebuje podporu a návrat dětí zpátky. Pro děti, které jsou zdravotně postižené, ale já bych řekla ještě tam, kde rodiče jsou zdravotně postižení. A teď mám na mysli nějakou psychiatrickou diagnózu a to je velmi časté. A tam ty děti mají většinou nějakou zátěž. A ty rodiče, ale o ně hrozně stojí. To znamená, toto je velmi významná skupina dětí, ani ne tak se zdravotním postižením dětí, jako se zdravotním postižením rodičů. Pěstouni, i v té klasické pěstounské péči, jak ji známe, přijmou dítě se zdravotním postižením, ale nepřijmou zdravé dítě, které má kontakty s rodiči, kteří jsou zdravotně postižení. Protože je snadnější, teda oni se domnívají, že je snadnější s ním pracovat, to je jedna věc... a to dítě mají doma a s ním pracovat můžou, ale ti rodiče jsou nevyzpytatelní a vás určitě už musí napadnout i to, že samozřejmě protože nemají žádnou podporu a pomoc v té práci s tou původní rodinou, on totiž někdo s tou rodinou musí pracovat. To nemůže být tak, že teda paní na sociálním jim domluví, že teda nemají

opravdu chlastat, že se to jako nedělá. Jo, to je ta skupina dětí...pro všechny opuštěné to určitě není.

Jak vidíte přípravu profesionálních pěstounských rodičů, měla by být stejná jako u běžné pěstounské rodiny?

No to daleko větší...to samozřejmě daleko větší. My máme připravené nějaké, řekněme programy, které si myslíme, že by bylo možné jim nabídnout, ale myslím si, že je to otázka daleko hlubšího poznání, především toho, k čemu ta pěstounská péče vlastně je. Sebezkušenosti, toho jaké mám vlastně možnosti v té profesionální péči nabídnout. Takže určitě daleko více sebezkušenosti, daleko více výcviku pro práci s rodinou. A není to jenom o tréninku, ale je to taky o poznání problému, který ty rodiny mají. To, co musíte udělat především, když chcete připravit lidi na to, aby přijali dítě, které je pro ně biologicky cizí, říct jim vlastně to, kdo asi byli jeho rodiče. Taková ta prekoncepce, že jsou to všechno asociálové, ta je špatná, protože to není pravda. A hlavně když to přijmou, tak už tu vzrůstá bariéra k tomu, abych mohla to dítě dobře vychovat. Protože mám pocit, že pochází z něčeho špatného...takže pracovat na tom.

Co říkáte na to, jak profesionální pěstounská péče funguje na Slovensku?

Rozhoduje o nich ředitel...to znamená takhle vidíte jak se rozpouští...takhle ty děti chodí v podstatě do domácí péče. Myslím si, že to je v podstatě první krok. Že je to dobré. S kolegy na Slovensku jsme v nějakém kontaktu s Návratem a víme, že to má taky nějaké slabiny. Ale vždyť ono se to dělá i u nás. Nikoli v náhradní rodinné péči a v dětských domovech, protože tam je ten problém velmi takový, no diskutabilní, ale dělá se to mezi lidmi, kteří byli v ústavech sociální péče, dospělými. To už kdysi, někdy před deseti lety, takhle v Severních Čechách už to dělali a má to taky jakýsi svůj nějaký význam, ale co je na tom omezující je to, že to jsou většinou lidé, kteří jsou tam zaměstnaní a že jakoby se vlastně ty lidi dávali do rodin těch zaměstnanců, což je vždycky trochu problém. Ale tak, jak se to dělá na Slovensku, bych řekla, že to je jeden stupeň, ale chtěla bych se v tom ještě dostat dál, zrovna jako ti Slováci by se chtěli dostat dál. To, že máme stejnou historii v náhradní rodinné péči, tak se ukazuje, že to je stejně limitující tam i tady. To prorážení nějakých těch stereotypů a v podstatě i nějaká tradice, která tady je. Já mám tady docela pěkné povídání profesora Matějčka, které psal o kontaktech s biologickou rodinou a ono je patrné, že on v podstatě celý život na to měl nějaký názor, který se hodně blížil tomu, jak zabezpečit pěstounskou péči co nejširšímu okruhu dětí.

Jaký máte názor na tu novelu zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která se u nás připravuje? Je institut „pěstounské péče na přechodnou dobu“ v novele dostatečně ošetřen?

No ona není schválena v Parlamentu. Je to v Parlamentu, můžete se podívat na knihovni spis číslo devět set devadesát pět, kde si přečtete, co tam všechno je, ale problém spočívá v tom, že ten předpis ještě nedostal a že tato novela už měla být od prvního sedmí, teď se čeká, jestli bude od prvního ledna. Vytváří to podmínky pro tento typ péče. Ale to, na čem se bude muset pracovat, je vytvořit podmínky pro tu realizaci. Toto je nějaké legislativní prostředí, i když já se například domnívám, že už současná právní úprava nikde nefká, že pěstounská péče je dlouhodobé řešení a zákon o rodině říká, k čemu jsou také pěstouni oprávněni. A tam všude je napsáno, že jsou oprávněni rozhodovat o běžných věcech a nikde tam není napsáno, že by se tam omezovala rodičovská odpovědnost. Nikde není napsáno, že by děti neměly mít kontakt s biologickou rodinou. Naopak v zákoně o sociálně právní ochraně dětí už je napsáno, že by měli věnovat patřičnou péči rodinám, které potřebují sanovat. Akorát se to nedělá. Teď je otázka, jestli když to bude upraveno zákonem, jestli to změní tu praxi. Nezmění...Ta praxe se musí začít měnit...ten obsah...a samozřejmě tohle k tomu přispěje, protože, jakmile je něco v zákoně, tak samozřejmě se pro to vytváří podmínky daleko lépe. To, co v zákoně je jednoznačně řečeno, tak se pro to vytvářejí podmínky daleko snadněji. Nevidím v novele o sociálně právní ochraně nic, co by nějak zhoršovalo situaci, naopak tam vidím určité perspektivy. Určitým způsobem zpřesnění té věci. My jsme si všichni vědomi toho, že zákon o sociálně právní ochraně, nebo ta novela je trochu něco mezi zákonem a metodickým pokynem, že to není čistý zákon. Proto je takové zmatení pojmů, velké názorové rozdíly, nejruznější praxe a řekla bych taková přetrženost v tom, že tyhle věci se měly dát do pořádku hned, když se změnilly podmínky, ale pro sociální služby, jak jistě víte, ten zákon se připravuje už deset let a to je důvod, proč věci jsou někdy jinak, než si představujeme. Trošku si myslím, že se ta praxe někdy rozbujela způsobem, kdy teď bude těžké i nějakou zákonnou normou, a proto třeba ten zákon je na pomezí metodického pokynu, protože je potřeba ty věci dát do nějakých mantinelů a vytvořit nějaké jasnější hranice. Ale bude to velmi těžké, protože těch patnáct let, kdy si tady téměř každý dělal co chtěl. Zákon o sociálně právní ochraně dětí má myslím čtyři verze a ta poslední je, myslím, z roku devadesát devět. Takže to je spíš, jak jsem řekla k těm politikům, kteří si na to nasbírají body, ale zase na druhé straně nic je netíží a netlačí k tomu, aby ty zákonné normy nějak schvalovali. A skoro vždycky to dopadne tak, jako si myslím, že dopadne zákon o sociálních službách, že tento zákon, který je připravený nikdo neschválí a že nová vláda, která přijde se tím bude zabývat z úplně jiného pohledu a zase to bude dělat po páté, po šesté, po deváté. Takže to bohužel je negativní dopad politiků, dopad, respektive práce sněmovny a vlády.

Myslíte si, že by ti pěstouni měli být třeba v nějakém zaměstnaneckém poměru?

Podle mého názoru by to věci prospělo. Určitě by tam měla být nějaká forma nějakého vztahu...právního, ten zaměstnanecký mi přijde, že je nejjednodušší právě pro to, že jsou tam ošetřeny všechny věci, včetně

nějakého pojištění a záležitostí dalších. Víme, že když pracujeme například s dobrovolníky, že taky musí mít nějakou smlouvu o výkonu té dobrovolné práce a o čem je práce dobrovolníka, když nám bude tady třeba vynášet koše a o čem je takováto zodpovědná práce. To znamená, musí to být ošetřené. Pracovněprávní vztah mi připadá nejjednodušší, protože ten člověk má nějaká práva a nějaké povinnosti. Na to se zeptejte ve vesničkách, tam s tím mají, řekla bych, bohaté zkušenosti. To jsou věci, které je potřeba nějakým způsobem ošetřit. Řekla bych, že třeba na pracovní době to ztroskotá, ale v podstatě to tak je. Takže neříkám, že to musí být pracovněprávní vztah, nebo respektive měl by tam být pracovně právní vztah z hlediska povinnosti vzdělávání, supervize, poskytování odborné péče a tak dále, ale měl by tam být také nějakým způsobem ošetřen vztah k péči o to dítě, aby ta péče byla poskytována opravdu čtyřicet hodin. No, ale myslím si, že na tomto by to opravdu ztroskotat nemělo.

A co otázka mzdy, jak se na ni díváte?

Myslím si, že za takovou práci měl ten člověk být ohodnocen. Já si dokážu představit, že tu cifru, kterou vydáváme ročně na pobyt dítěte v ústavní výchově, může být klidně investována do toho člověka a pořád na tom vyděláme. Kolik to teďka je... bývalo to sto čtyřicet tisíc, ale já si myslím, že to musí být daleko víc. Já myslím, že ani současné ohodnocení práce pěstounů, teď myslím v té klasické formě, není úplně špatné. V tomhle jsme udělali docela dobrý krok, protože těch pěstounů není tolik, státní rozpočet to nezatíží a vždycky je to populární krok. Takže jsme teď podpořili ty opuštěné děti. Takže mzda zcela určitě, nebo nějaká odměna, protože za tu práci musí být mzda alespoň na úrovni běžného sociálního pracovníka, který pracuje s rizikovými skupinami dětí a mládeže. To třeba, že z toho páru to může být třeba jeden, tak jak je to u pěstounů, to je jasné, ale musí být ošetřeno i postavení toho druhého.

Tak Vám děkuji za rozhovor.

Rozhovor č.3 (R3)

Jak dlouho pracujete v oblasti náhradní rodinné péče?

Dva roky.

A v čem spočívá Vaše práce tady ve Sdružení pěstounských rodin?

Snažím se jednak umisťovat děti do rodin, jednak informovat žadatele a zájemce o náhradní rodinnou péči, řešit případy například komunikace s úřady, podporovat ty rodiny při jednání s těmi úřady, jsem účastnice pohovorů a konzultací s rodiči, dejme tomu s případnými rodinnými nebo výchovnými problémy, kam se mají obrátit, takže i taková poradenská činnost a konzultace pro pěstounské rodiny.

Nyní k té profesionální pěstounské péči, chci se zeptat, jestli ten termín profesionální pěstounské péče považujete za dobře formulovaný, za vhodný? Nebo byste to nazvala jinými termíny, které se různě uvádějí v článcích, jako například krátkodobá, terapeutická, podpůrná péče?

Tak já tuším, že od termínu profesionální pěstounská péče už se tedy upustilo minimálně před rokem. V současné době se více méně zavedení té profesionální pěstounské péče v té novele zákona, která je připravena, scvrkla na péči dejme tomu přechodnou nebo krátkodobou, takže teď si myslím, že se můžeme bavit v mezích tady té přechodné nebo krátkodobé péče.

Považujete za významné tady tuto formu péče zavést do praxe a institucionalizovat?

Tu přechodnou nebo krátkodobou?

Ano...

Já myslím, že rozhodně, protože to je vlastně jediné řešení, jak upravit ty podmínky, ve kterých žijí děti v dětských domovech. Je to řešení hlavně pro děti, které z důvodu kontaktu s rodinou, nebo vyššího věku, nebo z důvodu toho, že mají postižení, nebo z důvodu toho, že mají sourozence, tak nemohou být umístěny do běžné pěstounské rodiny.

Myslíte, že je to vůbec možné realizovat v našich podmínkách...nebo proč k tomu zatím nedošlo?

Tak v současné době je problém v tom, že tato pěstounská péče by byla finančně zajišťovaná úplně stejně, jako jsou teď podporováni běžní pěstouni. Tak to mně přijde, že to je prostě nerealizované z těchto finančních důvodů. V současné době ještě vstoupila v platnost novela, která zavádí zvláštní odměnu pro pěstouny, takže pro ně by přicházela tato zvláštní odměna pro pěstouna, ale když budou přijímat děti jenom na krátkou dobu, tak se jim prostě může stát, že dítě vrátí do rodiny nebo domova,,bude to prostě pouze krátkodobá péče..tak prostě, tak můžou být chvíli placeni tady touto odměnou, chvíli budou pobírat normální dávky, ale nemůžou to vykonávat jako běžné zaměstnání, takže to není optimální. Tak tady jsou tyto finanční překážky, nehledě na to, že to je nesmírně náročné pro ty lidi na psychiku, ...že musí přijímat dítě, jako by bylo jejich vlastní, ale zároveň je umět pouštět, jako by ani jejich nebylo. Takže to chce

nesmírně vyzrálé lidi, velmi schopné nějakým způsobem zkorigovat tady ty postoje k dítěti, aby do nich nevrátili tady ty subjektivní nesplněné přání a tužby.

Na to se nabízí otázka, jestli bude zájem těch pěstounů? Jestli máte takové zkušenosti.

No pěstouni své děti berou, řekla bych tak z devadesáti procent, pro to, aby navázali nějaký pevný vztah a tady je potřeba úplně jiná motivace. Já nevím, kolik takových lidí může být. Bude to určitě problematické sehnat tady takové lidi, kteří chtějí vykonávat toto, to je spíš poslání. Určitě to bude velmi náročné, ale nechci říct, že se nenajdou, ale budou na to potřeba určitě lidé velmi vyzrálí, kteří už třeba mají své děti dospělé a ty rodičovské touhy a potřeby mají uspokojené, mají kontakty s vnoučaty, žijí rodinným způsobem, ale chtějí ještě někomu pomáhat a dávat...takže takovou nějakou rodinu. Určitě to prověří praxe. Bude potřeba ty lidi v praxi dál sledovat, a tak nějak upřesňovat tu diagnostiku těch lidí a představu o těch lidech. Bude to určitě jiný typ lidí, než jsou pěstouni.

Kde vidíte limity té přechodné, nebo krátkodobé péče, její přednosti a slabiny?

Tak přednost je především ta a důvod, proč to vlastně je, že děti, které jsou v dětských domovech budou moci být v nějakém rodinném prostředí normální rodiny, že se budou citově na někoho vázat, že o ně bude pečovat jedna osoba. Z druhé strany bude rozhodně komplikovanější jejich umístění do rodiny, potom co se vlastně citově naváží na ty rodiče...tam to ani nejde, aby se citově nenavázaly...pak je žádoucí, aby tam vazby vznikaly. Rozhodně se pak těm dětem nebude třeba chtít do nové rodiny. Tam je pak potřeba, aby ti náhradní rodiče to dítě provázeli, zůstávali v kontaktu, vídali se, psali si. Možná z hlediska tady toho přemístění do nové rodiny, tak jsou docela výhodné Klokánky. To si paní Vodičková hodně prosazuje a myslím si, že tenhle model je určitě příznivější. Když je dítě, které může být umístěno do rodiny a ví se, že bude umístěno do rodiny, tak ty Klokánky jsou asi lepší. Tam vzniká opravdu citové pouto mezi dítětem a vychovatelem, ale není tak silné, aby dělalo problémy tomu dítěti přemístit se do jiné rodiny a navázat tam ty vztahy. Tak to už jsem se dotkla nějakých předností a problémů. Potom problém by byl v tom současném legislativním ukotvení, v tom, že tam nejsou ty finanční podmínky, aby se to mohlo nějakým způsobem rozjet.

Jaké důsledky to bude mít, pokud se zavede do systému náhradní rodinné péče tady ta krátkodobá, nebo přechodná péče? Myslíte si, že dojde ke snížení počtu dětí v dětských domovech?

No ke snížení...rozhodně by tam měly být umisťovány děti, které nemůžou v ten moment ani do pěstounské péče ani do své původní rodiny, takže ty děti odejdou z domova a budou umístěny v rodinách, takže tam se ten počet sníží, ale tady tato přechodná péče by měla být určitě doprovázená tím, že se pracuje s původní rodinou, takže to si myslím, že by to měla být největší cílová skupina u těch dětí, u kterých je ještě pravděpodobnost, že se vrátí zpátky do své původní rodiny. To by tam určitě nemělo chybět. A tady ti pěstouni by měli být schopni i konfrontace s těmi biologickými rodiči, měli by být schopni, nápomocni k tomu, aby se nějak dali dohromady. Tam je zase problém, kdo je ta rodina, která zvládne vzít to dítě zpátky.

Co se týká té spolupráce s tou původní rodinou, zmínila jste, že to bude mít určitě pozitivní dopad...

U nás totiž to úplně chybí. Například jsem viděla reportáž v televizi a oni tam uváděli, že v našich dětských domovech.....no prostě, že u nás je málo adopcí, že v zahraničí je více adopcí. Že je u nás moc dětí v domovech a málo v adopci. Já si myslím, že oni počítali prostý podíl dětí v dětských domovech, které jdou do adopce... a v tom případě jim vyjde, že máme oproti zahraničí velmi malou adopci. Ale to je trochu zcestné číslo, protože u nás neexistuje ta práce s původními rodiči a proto jsou, nebo dřív bývaly děti umístěny do dětských domovů a tam zůstávaly, protože se nemohly už vrátit domů a většinou, když byly odebírány v pozdějším věku, tak v těch domovech zůstávaly, protože pěstounské rodiny je nepřijaly, že už tam byly nějaké problémy, byly starší a tak dále. Takže ono v podstatě ty děti už nikam ani umístit nejde, takže my máme strašně moc dětí, které jsou odebrány ze svých původních rodin, kam se nemůžou vrátit, protože ty rodiny jsou nefunkční, ale nemůžou jít ani do pěstounských rodin, takže jsou v takové patové situaci a pro tyto děti je třeba něco dělat.

Tak tam je řešením právě třeba i nějaká profesionální pěstounská rodina, která je schopna i takto komplikované děti přijmout a nebo právě ta práce s tou pěstounskou rodinou. Ještě bych chtěla říct, že oni třeba na Slovensku mají profesionální pěstouny, jak tomu říkají a jsou to zaměstnanci, kteří svou práci vychovatele dělají, kteří tedy vychovávají v místě svého bydliště, ve svém domě. Nebo jim je dům postaven, nebo pronajat dětským domovem. Takže oni mají dětský domov, který se scvrkl na nějaké ředitelství a správu nebo údržbu a potom mají řadu detašovaných pracovišť, která jsou vlastně domovy těch vychovatelů, kteří se o ty děti starají dvacet čtyři hodin denně, pořád a mají k dispozici nějaké technické pracovníky, což je docela zajímavé řešení.

Myslíte si, že by se to dalo takovým způsobem řešit i u nás?

Já nevím, jaké jsou překážky v legislativě, ale rozhodně je to pro ty děti příznivější, než ta péče v dětských domovech.

Pro jakou skupinu dětí je tato forma péče vhodná? Může být vhodná například pro zdravotně postižené, nebo jinak handicapované děti?

Určitě každý dítě, ať je jakkoli handicapované, tak by mělo mít právo výchovy v rodině, ale někdy je ta

péče natolik náročná, že ji nejde opravdu poskytnout. Přece jenom kapacity těch pěstounů jsou samozřejmě omezeny, takže někdy nezbyvá nic jiného, než dítě nechat třeba v ústavu sociální péče. I když jsou rodiny, které třeba šikovnější děti z těch ústavů sociální péče přijmou a vychovávají, nebo rodiny, které přijmou dítě s prognózou třeba brzkého úmrtí a dochovají jej. Ale tam je potřeba opravdu vybírat nesmírně opatrně a možná rodinu spíš něčeho takového ušetřit. Opravdu to není pro každou rodinu. Tak to je z hlediska té rodiny... tam je opravdu potřeba šetrně to dítě vybírat a vybírat dítě, které přece jenom zužitkuje tady to rodinné prostředí a to, že má mámu a tátu, kteří se o ně starají, tady ten vztah. A opravdu je potřeba vybírat mezi těmi dětmi, protože přece jenom se tam asi nedostanou všechny ty děti, tak vybírat ty, které ... přece jenom něco budou vracet, jinak může docházet k velikým traumatům na straně těch pěstounů, vyčerpání při té dlouhodobé péči o těžce zdravotně postižené dítě. Naopak ze strany toho dítěte je potřeba přemýšlet, jak bude reagovat na takovou péči vlastně přechodnou. Jestli je to nebude traumatizovat víc, než pobyt v tom dětském domově. I když já tedy nepovažuji dětský domov za neutrální prostředí, jak se tomu říká, ale někdy snad může být dětský domov lepším řešením.

Co se týká té přípravy těchto pěstounů, myslíte si, že by stačila taková jako je doposud pro pěstouny, nebo by měla být více odborná pro tady tuto skupinu pěstounů?

Rozhodně by se měla prohloubit řekněme po stránce psychologické, měly by se naučit řešit třeba krizové situace, měly by se naučit jak dítě vést, jak mu vysvětlit, že oni jsou jen dočasní rodiče, naučit se komunikovat, jak je připravit na vstup do té další rodiny, jak řešit třeba výchovné problémy, měli by mít rozhodně k dispozici psychologa...

Takže by měla mít příprava širší záběr?

Širší záběr a nemělo by to být jednorázové, ale měl by to být kontinuální proces takového postupného vzdělávání. Ideální by byly nějaké skupiny, kde by řešily třeba společně s jinými pěstouny problémy, které tam vznikají... taková Bálitovská skupina, sešlo by se tam třeba pět, šest rodin a každé to sezení by se řešil problém jedné z nich a oni by si radily i vzájemně, bylo by to trošku korigované to sezení. Myslím, že to by mohli ztratit i nějaký ostych a že by to bylo hodně dobré.

Jaký je Váš názor na tu připravovanou novelu ...myslím, že ještě není schválená?

Není schválená.

Myslíte si, že je tam tento typ dostatečně ošetřený?

Co mám informace, tak tam opravdu chybí to finanční zajištění. Bude tam určitě ošetřena tak, jak ta pěstounská péče v té běžné formě. To je nedostatečné.

Myslíte si, že tak, jak vypadá ta úprava v současnosti, tak by se tento typ ani nezavedl do praxe?

Rozhodně by nedošlo k jeho rozšíření.

Tak já Vám děkuji za rozhovor.

Rozhovor č.4 (R4)

Jak dlouho pracujete v oblasti náhradní rodinné péče? Na jakých pracovištích jste, co se týče této oblasti, působila? V čem spočívá Vaše práce na současném pracovišti?

Od 1. září 2004 pracuji jako ředitelka odboru rodinné politiky a sociální práce na MPSV. Ta část náhradní rodinné péče, která se řeší v rámci MPSV, patří do tohoto odboru; jedná se ale jen o jednu část agendy odboru. Předtím jsem se NRP nikdy nezabývala. Není to tedy moje profese, kvůli podrobnostem se vždy obracím na odborníky/ce. V současné době iniciuji změny v této oblasti včetně personálních, ale spíše je organizuji – a, jak říkám, oblast metodiky atp. pro náš odbor dělají někteří interní a také externí odborníci/ce.

Považujete termín profesionální pěstounská péče za vhodný, vystihující tento institut náhradní rodinné péče? (Někteří odborníci se kloní spíše k termínům: přechodná, krátkodobá, speciální, terapeutická, podpůrná NRP.)

Mně osobně by ten termín „profesionální“ nevalil. Ale v novele zákona o SPO – k jejíž tvorbě jsem se dostala až ve chvíli, kdy byla prakticky hotová – byl použit termín „přechodná“. Vzhledem k tomu, že zde skutečně měl předkladatel na mysli péči přechodnou, se domnívám, že název je odpovídající. „Profesionální“ PP bych tedy možná použila ve chvíli, kdy by se systém PP v ČR nějakým způsobem zásadněji měnil – směrem k větší profesionalizaci.

Považujete za významné tuto formu pěstounské péče institucionalizovat? Proč? Z jakého důvodu k její institucionalizaci u nás prozatím nedošlo?

Já přesně nevím, co vy tímto pojmem myslíte. Nicméně: jak jsem dosud měla možnost do systému NRP

v ČR nahlédnout, domnívám se, že se jedná o neuvěřitelně nepřehlednou záležitost, kde žádný extra systém ani není, také díky rozdělení mezi několik resortů + ještě krajů.

Je vůbec možné tuto formu realizovat v našich podmínkách?

Určitě i v našich podmínkách něco takového možné je, ale nepochybně by se jednalo o dlouhodobý proces, a musel by souviset s reformou v dalších oblastech NRP.

Kde vidíte limity PPP? Její přednosti a slabiny?

Slabinami jsou určitě především „lidské zdroje“, a také nutnost udělat v této oblasti zásadní politické rozhodnutí a vyčlenit příslušné množství peněz, asi ve chvíli, než by bylo možné ušetřit peníze v ústavech. Lidské zdroje – zde se nejedná jen o budoucí PP, ale také o lidi, kteří by byli schopni je školit a opakovaně a systematicky a dlouhodobě s nimi pracovat.

Jaké důsledky by její zavedení do systému náhradní vých. péče mohlo mít?

V konečném důsledku bych samozřejmě očekávala úbytek dětí z ústavů, ačkoli úplně se určitě nevyprázdní nikdy.

Myslíte si, že současní pěstouni budou projevovat zájem o PPP, případně

Určitě někteří dnešní pěstouni by zájem měli, neboť se určitě o řadě z nich již dnes dá říci, že vlastně profesionálními pěstouny jsou. Nicméně zavedení tohoto systému by vyžadovalo intenzivní kampaň na získání nových lidí.

..jací lidé by mohli mít zájem stát se profesionálními pěstouny?

Kdo by to mohl být, netuším – ale určitě to ví např. Sdružení pěst. rodin z Brna či NATAMA, kteří mají zkušenost s podobnými kampaněmi.

Cílem PPP by mělo být navrácení dítěte do původní rodiny. Jaký je Váš názor na problematiku udržování kontaktu a spolupráce s původní rodinou?

Že je velmi důležitá a velmi náročná. Ovšem určitě je vždy třeba pečlivě rozlišovat a posuzovat případy, kdy je toto vhodné a žádoucí, a případy, kdy to pro dítě dobré není, protože takové také existují.

Považujete za nezbytnou odbornou podporu těchto rodin? Jaký druh odborné podpory považujete za důležitý?

To nepochybně, viz výše. Ale druh podpory – tam bych rozhodnutí nechala zase na odbornících, kteří by museli vypracovat příslušnou metodiku/metodisky.

Měla by být příprava profesionálních pěstounů stejná jako nynější příprava žadatelů o NRP, nebo rozsáhlejší? Na jaké oblasti by se měla především zaměřit?

Určitě rozsáhlejší a metodicky propracovaná a jednotná – a na metodice se musí podílet řada odborníků/ic v této oblasti. A ti také musí určit, na co by se měla přesně zaměřit.

Je podle Vás PPP vhodná pro všechny opuštěné děti, nebo jen pro určité skupiny (sociálně osiřelé, zdrav. postižené).

Pro všechny určitě ne, některé děti v určitém období svého života potřebují odosobněné prostředí nějaké instituce, a ne navazovat nové vazby v nové rodině. Ale vždy to záleží na každém jednotlivém případě a jeho posouzení, na osobním plánu dítěte, který by měl být vypracován vždy několika odborníky/cemi. Nějak zobecňovat v této záležitosti se vůbec neodvažuji.

Co si myslíte o způsobu fungování tzv. profesionálnej náhradnej výchovy v rodine na Slovensku, příp. jiných zemích?

O podrobnostech ze zahraničí nemám zatím příliš mnoho informací. V současné době výrazně měníme činnost odboru v oblasti NRP a součástí těchto změn je také podrobné zjištění zahraniční praxe.

Měli bychom se vydat stejnou cestou jako na Slovensku?

Nicméně domnívám se, že cestou anglosaského systému bychom jít neměli, protože také není ideální.

Jaký je Váš názor na připravovanou novelu zákona o sociálně-právní ochraně dětí? Je tento institut (pěstounská péče na přechodnou dobu) v novele dostatečně ošetřen?

V zákoně se domnívám je ošetřen dostatečně. Je ale velmi důležité, co se stane potom – aby na zákon navázala příslušná metodika a kampaň, která by lidi pro tuto práci dokázala získat a vůbec, aby se lidé dozvěděli, že taková možnost existuje.

Děkuji za Váš čas a odpovědi.